

Krise pěvců v jihovýchodní Asii
Informační dokumentace
ke kampani 2017–2019

SILENT FOREST

TRAFFIC
the wildlife trade monitoring network

ÚVODEM

Členské organizace Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) již desítky let významně přispívají k ochraně ohrožených druhů a ekosystémů na celém světě. Ochranná kampaně EAZA jsou jedinečným nástrojem schopným upoutat pozornost milionů návštěvníků zoologických zahrad a podnítit instituce i jednotlivce k činům. Příležitost pomoci mizejícím druhům se naskýtá i nyní. Nová ochranná kampaň s názvem Silent Forest (Ztichlý les) nás tentokrát zavádí do jihovýchodní Asie na souostroví Velké Sundy, které jsou domovem těch nejpozoruhodnějších druhů zpěvných ptáků. Některé z nich se díky nadměrnému lovu a nelegálnímu obchodu dostaly až na hranici vyhubení. Je tedy nejvyšší čas zasáhnout, než tamní lesy zcela utichnou.

Dlouholeté zkušenosti chovatelů a ornitologů v zoologických zahradách jsou pro záchranu exotických pěvců klíčové. Jejich odborné dovednosti jsou pro některé druhy poslední šancí na přežití.

Přírodní rozmanitost planety za ochranu rozhodně stojí a já pevně doufám, že další lidské generace budou moci číst: „*Tento druh byl zachráněn před vyhubením díky spolupráci zoologických zahrad a jejich návštěvníků a partnerů.*“

Děkujeme, že i vy jste součástí.

Mgr. Tomáš Ouheľ, Zoo Liberec
předseda kampaně EAZA Silent Forest

OBSAH

ÚVODEM	3
OBSAH	4
O KAMPANI A JEJÍCH CÍLECH	6
KONTAKTNÍ OSOBY KAMPANĚ	8
JAK SE ZAPOJIT	9
TIPY, JAK SE ZAPOJIT	10
PARTNEŘI KAMPANĚ	15
VLAJKOVÉ DRUHY	17
O KRIZI PĚVCŮ V JIHOVÝCHODNÍ ASII	22
ČEHO CHCEME DOSÁHNOUT	25
VYBRANÉ PROJEKTY KAMPANĚ	26
O FUNDRAISINGU	35
PŘEHLED ODBORNÉ LITERATURY	36
O LOGU KAMPANĚ	37
O INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH A MATERIÁLECH	38
O INFORMAČNÍCH PANELECH	38

O KAMPANI A JEJICH CÍLECH

Každým dnem mizí z lesů jihovýchodní Asie obrovské množství zpěvných ptáků. Ti se stávají předmětem obchodu, ať už za účelem chovu, tak pro účast v pěveckých soutěžích. Nadměrná poptávka postihuje stovky ptačích druhů a miliony jedinců ročně. Ty nejžádanější z nich již z mnoha ostrovů zcela zmizely a ocitají se tak na pokraji vyhynutí.

Tento mnohdy nelegální obchod postihuje zejména oblast Velkých Sund, které jsou považovány za jednu z biologicky nejrozmanitějších oblastí světa. Souostroví Velké Sundy, které tvoří Brunej, ostrovy západní Indonésie (Sumatra, Jáva, Borneo, Bali a Sulawesi), Singapur, Malajsie, jižní Barma a jižní Thajsko, jsou domovem více než 850 ptačích druhů. Zároveň patří mezi oblasti s nejvyššími počty ohrožených druhů ptactva na světě a v Asii dokonce v tomto směru drží prvenství.

Proč tedy právě zde?

Příčiny současné krize jsou hluboce zakořeněné v tradici chovu zpěvných ptáků jako domácích mazlíčků. Čím více jich místní obyvatelé doma chovají, tím větší prestiž ve svém okolí získávají. Koupit pěvce na trhu si zde může dovolit každý, a to bez ohledu na své sociální postavení. Nejde však pouze o domácí mazlíčky. Velikou roli v masivním úbytku pěvců hrají i populární pěvecké soutěže, které se zde dokonce staly vysoce výnosným businesssem. Pro mnoho rodin jsou příležitostí, jak si finančně přilepšit. Kultura a chov ptáků se tak postupem času proměnila ve sport a masivní průmysl, který živí nejenom lovce a prodejce, ale i všechny výrobce a dodavatele klecí, jídla a doplňků. Přestože v Indonésii existuje mnoho legitimních chovatelů ptactva, i nadále zde přetrvává alarmující počet lovců a překupníků, kteří nelegálně obchodují s pěvci odchycenými ve volné přírodě. Místní obyvatelé totiž stále věří, že ptáci z volné přírody jsou kvalitnější a zpívají lépe než ti odchovaní v lidské péči. Mnoho z nich však v malých klecích, ve kterých jsou po odchytu drženi, nepřežije více než několik dní.

Proč právě nyní?

Poptávka po zpěvných ptácích v jihovýchodní Asii se stále zvyšuje a již dávno přesáhla hranici udržitelnosti. Výzkumy, které by zjistily početnosti jednotlivých ptačích druhů ve volné přírodě, bohužel neprobíhají s takovou rychlostí, s jakou druhy z lesů mizí. Klasifikace v Červeném seznamu IUCN tak nestíhá odrážet aktuální stav. A co víc, ochrana zvířat vždy podléhá právu jednotlivých států, které je nadřazené právu mezinárodnímu. Ohrožené druhy tedy mnohdy bývají podle místního práva klasifikovány jako neohrožené. Chov a obchodování s takovými druhy zvířat tedy zůstává stále legální.

Kampaň si klade za cíl zvyšovat povědomí o současné krizi a prostřednictvím vybraných ochrannářských projektů se podílet na odvrácení hrozby vyhubení zpěvných ptáků v oblasti Velkých Sund. K dosažení těchto cílů je potřeba efektivní spolupráce zoologických zahrad ve formě finanční podpory jednotlivých projektů kampaně a také sdílení zkušeností zoologů a ošetřovatelů s chovem těchto vzácných pěvců.

Cíle kampaně:

V Evropě:

- Zvýšit povědomí široké veřejnosti o současné kritické situaci s asijskými zpěvnými ptáky.
- Sesbírat dostatek finančních prostředků na vybrané ochrannářské aktivity.
- Informovat a motivovat širokou veřejnost k ochraně pěvců prostřednictvím environmentální výchovy a vzdělávacích akcí v zoo.
- Poskytnout odborné znalosti a experty ze zoologických zahrad na výzkumné a chovatelské aktivity v regionu jihovýchodní Asie.

V oblasti jihovýchodní Asie:

- Zvýšit povědomí místních obyvatel o současné kritické situaci s asijskými zpěvnými ptáky prostřednictvím ekologické výchovy a vzdělávacích programů.
- Vypracovat metodiku chovu pro všechny cílové druhy pěvců a podpořit v regionu jejich legální chov v lidské péči.

- Zefektivnit vymáhání práva.
- Vybudovat záchranná a chovatelská centra.
- Podporovat výzkumné aktivity, které jsou klíčové pro repatriační programy cílových ptačích druhů.

Kampaň poběží od 1. října 2017 do 30. září 2019.

KONTAKTNÍ OSOBY KAMPAŇ

Předseda

Místopředseda kampaň

Předseda (a kontaktní osoba) TAG pro pěvce

Koordinátor pro fundraising

a kontaktní osoba pro země východní Evropy

Vedoucí kanceláře kampaň

Kontaktní osoba za EAZA Executive Office

Web a komunikace

Politické a strategické věci

Taxonomie a otázky kategorizace dle IUCN

Koordinátor pro výchovu a vzdělávání

Koordinátor pro marketing a média

Poradci pro věci práva a ilegálního obchodu

Pomoc v oblasti výchovy a vzdělávání

Poradenství pro příslušné druhy:

Tomáš Ouhel (ZOO LIBEREC)

Simon Bruslund (ZOO HEIDELBERG)

David Jeggo (IUCN, ZOO KOLÍN NAD RÝNEM)

David Nejedlo (ZOO LIBEREC)

Barbara Tesařová (ZOO LIBEREC)

William van Lint (EAZA EX.OFFICE)

Mirko Marseille (EAZA EX.OFFICE)

Roland Wirth (ZGAP)

Nigel Collar (BIRDLIFE INT.)

Lucia Schröder (ZOO KOLÍN NAD RÝNEM)

Matyáš Adam (ZOO LIBEREC)

Kanitha Krishnasamy (TRAFFIC)

Chris Shepherd (SSG, IUCN)

Ruth Dieckmann (ZOO KOLÍN NAD RÝNEM)

Georg Hastenrath (ZOO KOLÍN NAD RÝNEM)

Constanze Mager (BURGERS' ZOO)

Charlotte Smith (ZOO CHESTER)

Nikolina Rupic (ZOO HEIDELBERG)

Maike Franzen (ZOO HEIDELBERG)

pracovní skupina TASA (Threatened Asia Songbird Alliance) v rámci TAG EAZA pro pěvce (Passeriformes Taxon Advisory Group) a aktuální vedoucí jednotlivých záchovných programů.

JAK SE ZAPOJIT

Členské organizace EAZA i ostatní instituce se zájmem o zapojení do kampaně se mohou oficiálně registrovat na webových stránkách kampaně www.silentforest.eu prostřednictvím jednoduchého formuláře. Každý účastník kampaně obdrží po registraci heslo pro přístup k vzdělávacím a grafickým materiálům

Do kampaně se mohou přihlásit i organizace, které nejsou členy EAZA. Nejdříve však musí projít ověřením členy kampaňového týmu.

Od zapojených institucí se očekává aktivní účast a pomoc při šíření myšlenek kampaně mezi jejich návštěvníky. K tomu může pomoci například vystavení informačních panelů v areálech zoologických zahrad či organizace tematických vzdělávacích akcí. K realizaci vybraných ochrannářských projektů je potřeba také finanční podpora. Doufáme, že každému z účastníků se podaří po dobu trvání kampaně nashromáždit finanční prostředky ve výši 2000 €.

I tentokrát budou institucím, které dosáhnou svých fundraisingových cílů na finanční podporu kampaně, udělena následující osvědčení.

2 000 € – bronzová cena

3 000 € – stříbrná cena

5 000 € – zlatá cena

10 000 € – platinová cena

Oceněny budou i již probíhající ochrannářské aktivity, které se přímo týkají kampaně Silent Forest a jsou oficiálně zaevidovány v EAZA Conservation Database (www.eazaconservation.org).

TIPY, JAK SE ZAPOJIT

Jako člen EAZA:

Informujte a vysvětľujte.

Návštěvníci:

- **INFORMAČNÍ PANELY.** Na webových stránkách jsou k dispozici předlohy informačních panelů v různých jazykových mutacích, které lze využít v areálu zoo. Panely je možné vytisknout a použít v navrhované podobě, nebo si je přizpůsobit tak, aby zapadaly do vizuálního stylu Vaší organizace.

- **SETKÁNÍ S OŠETŘOVATELI.** Téměř každá zoo pořádá pro své návštěvníky setkání s ošetřovateli, během kterých lze návštěvníky s tématem kampaně snadno seznámit. U expozice ohrožených druhů asijských ptáků či jiných druhů ohrožených ilegálním obchodem si také můžete vytvořit zbrusu novou akci. S vytvořením zajímavého scénáře vám může pomoci kapitola s informacemi o cílových druzích kampaně či jednotlivých ochrannářských projektech.

- **CELODENNÍ AKCE.** Přidejte se k ostatním a uspořádejte ve své instituci v květnu Den zpěvného ptactva. Nápady a informace od nás dostanete.

Školáci:

- **PREZENTACE.** Mnoho zoologických zahrad nabízí místním školám speciální ekologické vzdělávací programy. Vytvořte nový vzdělávací program na téma ohrožení zpěvních ptáků či zahrňte naši prezentaci do některého z těch již existujících. Prezentaci o kampani můžete také umístit na webové stránky zoo jako vzor či zdroj pro žáky hledající informace pro své vlastní školní prezentace.

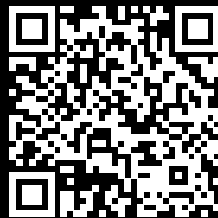
- **PÍSEŇ O ZPĚVNÝCH PTÁČÍCH.** V Zoo Chester složili velmi poutavou písničku o ohrožených asijských druzích pěvců. Nechte se inspirovat a v rámci hodin ekologie či hudební výchovy také nějakou složte a nahrajte. Pochlubte se nám a my ji rádi zveřejníme.

Držitelé permanentních vstupenek, členové zoo klubů:

- Mnoho zoologických zahrad pro své věrné a pravidelné návštěvníky pořádá speciální komentované prohlídky. Některé prohlídky mohou být zaměřeny i na možnosti ochrany asijských zpěvných ptáků či na ochranářské kampaně EAZA obecně. Pamatuje si někdo, jaká byla témata kampaní a čeho se zoologickým zahradám podařilo na poli ochrany přírody dosáhnout?
- **PŘEDNÁŠKY.** Odpolední a večerní přednášky v zoo jsou u široké veřejnosti velmi oblíbené a téma kampaně velice zábavné. Co takhle uspořádat přednášku o asijských zpěvných ptácích? Na webových stránkách kampaně je k dispozici prezentace, kterou můžete použít jako vzor.
- Pro zájemce také existuje pomůcka zvaná Birdmike. Tento pomocník pro záznam hlasů umí rozeznat podobu a přiřadit správný hlas více než 270 druhům evropských ptáků. Do softwaru tohoto tzv. ptačího mikrofonu lze zdarma nahrát i hlasy našich vlajkových druhů, které naleznete na našich webových stránkách.

Propagace:

- **SOCIÁLNÍ SÍTĚ.** Ať už se podílíte na kampani, či nikoli, skvělým způsobem, jak informovat veřejnost o společném úsilí zoologických zahrad chránit přírodu, je sdílení našich novinek na vašich sociálních sítích.
- Na webových stránkách je k dispozici krátký animovaný film, který poutavou formou popisuje příčiny ohrožení asijských pěvců. Video můžete umístit na své webové stránky a sociální sítě. (<https://www.youtube.com/watch?v=Qmwxg7Q5hQ>)
- **TISK.** Skvělým způsobem, jak informovat veřejnost, jsou také klasické tiskové zprávy. Součástí zprávy o novém druhu či úspěšném odchovu může být i zmínka o kampani EAZA.

- **INFO KARTA.** Novinkou kampaně Silent Forest je také mobilní info karta, díky které můžete být stále v obraze a dostávat vždy ty nejčerstvější informace o kampani. Pomozte nám rozšířit počet uživatelů info karty a umístěte QR kód s informacemi o způsobu jejího využití na svoje propagační tiskoviny, web či sociální síť.

- **CHOVATELÉ PTÁKŮ.** Znáte nějaké chovatele ptáků či chovatelský klub ve svém okolí? Zkuste je kontaktovat. I oni mohou vnést do kampaně něco užitečného nebo třeba zveřejnit článek ve svém časopise.

Zoologové a odborní pracovníci:

- Zrevidujte plán chovu své organizace a promyslete, zda by v něm nebylo více prostoru pro ohrožené druhy asijského zpěvného ptactva. Spojte se s EAZA TAG pro pěvce, případně projděte nový regionální plán chovu a přehodnoťte svoje možnosti. Podívejte se na stránku TAG pro zpěvné ptáky v členské sekci webu EAZA.
- Rozšiřte svou kolekci asijských zpěvných ptáků o nové jedince a zvýšte tím šanci na jejich odchov.
- Osvojte si nové nebo aktualizované metodiky chovu pro všechny klíčové druhy pěvců chované v rámci programů *ex situ* a podporujte projekty *in situ* nebo regionální zachovné programy.
- Vysvětľujte návštěvníkům etické otázky související s chovem tropických ptáků jako domácích mazlíčků a prosazujte namísto toho chov druhů, které jsou zvyklé a vhodné pro chov v lidské péči.

Prostřednictvím vzdělávacích materiálů se mohou do kampaně připojit i organizace, které asijské zpěvné ptáky nechovají. Na webu kampaně si lze stáhnout celou řadu nových nebo aktualizovaných materiálů a volně je využívat a pomoci tím šířit myšlenky kampaně.

Každý z nás:

Pomáhat je velice snadné. Zde je několik tipů.

- Pokud jste na dovolené v Asii, zapojte se do ochrany přírody a pomozte odhalit ilegální obchod s volně žijícími zvířaty pomocí aplikace Wildlife Witness. Tato aplikace pro chytré telefony umožňuje turistům a místním lidem snadno nahlásit ilegální obchod se zvířaty pořízením fotografie, určením přesného místa a zasláním těchto informací organizaci TRAFFIC, jednomu z hlavních partnerů kampaně. Aplikaci si můžete stáhnout na www.wildlifewitness.net.
- Také evropské ptáky je potřeba chránit. Nelegální odchyt a konzumace ptačích druhů, ke kterým dochází především ve Francii a Středomoří, ohrožují například populace strnada zahradního a pěnice černohlavé. Podpořte kampaně proti chytání a zabíjení ptáků na www.birdlife.org/campaign/stop-illegal-bird-killing.
- Zapojte se do odborných projektů a výzev organizovaných ornitologickými kluby pro širokou veřejnost. Pokuste se eliminovat problémy s úhynem ptáků při nárazu do skleněných ploch či pomozte chránit budky a krmítka před kočkami a jinými predátory. Více informací naleznete na www.ochranaptaku.cz/
- Pomozte ornitologům evidovat výskyt volně žijících ptáků pomocí speciální aplikace pro mobilní telefony eBird (ebird.org) či české aplikaci Avif (birds.cz/avif/). Díky ní můžete sdílet svoje ornitologické poznatky s výzkumnými a terénními pracovníky a pomoci jim s monitoringem těchto živočichů. Pomůže tím k ochraně ptactva, a navíc budete mít stále po ruce historii svých pozorování.
- Pomozte nám sbírat dalekohledy! Doneste svůj starý (ale stále funkční) dalekohled do zoo ve vašem okolí či zorganizujte sbírku ve vaší škole, firmě či organizaci. Vámi poskytnuté dalekohledy budou prostřednictvím kanceláře kampaně v Zoo Liberec poskytnuty místním dětem v Indonésii. S pomocí speciálních výukových programů je budeme inspirovat k rozvíjení zájmu o životní prostředí a jeho ochranu. Dalekohledy budou distribuovány do ekologických center po celé Indonésii prostřednictvím neziskové organizace Green-books.org. Ta již několik let vzdělává místní děti a pomáhá zvyšovat jejich povědomí o přírodě a udržitelném rozvoji.

Zahrada, kde je ptactvu dobře.

- Vytvořte zahradu, kde se ptactvu dobře daří. Celou řadu ptačích druhů, které jsme kdysi hojně vídali na evropských zahradách, lze nyní spatřit jen velmi zřídka. Změnit se to dá snadnou přeměnou vaší zahrady na malou ptačí rezervaci. Je to jednoduché a časově nenáročné. Zároveň je výborná příležitost, jak učit děti k péči o životní prostředí a zapojit je do procesu přípravy i realizace. Více informací získáte na webových stránkách předchozí EAZA kampaně Let it grow: www.letitgrow.eu.
- V zimě můžete také na své zahradě či za svým oknem vyvěsit ptačí krmítko a pozorovat fascinující ptačí svět. Vytvořte společně s dětmi jednoduché krmítko či připravte krmivo na zimu pro ptáky. To můžete snadno prodat a získat tím peníze na kampaň. Na jaře můžete vyvěsit vlastní ptačí budku a pomoci tak místnímu druhům dutinových ptáků zvýšit úspěšnost odchovu.
- Zabraňte nárazům ptáků do skleněných ploch, které jsou pro ně nebezpečné, a to snížením jejich průhlednosti a odrazivosti.
- Nechávejte svoji domácí kočku uvnitř a nabádejte k tomu i svoje známé a příbuzné.
- Zapojte se do nějaké z partnerských organizací BirdLife ve svém okolí. Chodte na ptačí vycházky s průvodcem a studujte, co hrozí zpevněmu ptactvu u vás a jaké jsou jeho potřeby.

PARTNEŘI KAMPANĚ

TRAFFIC www.traffic.org

TRAFFIC je přední světová nezisková organizace, která se zaměřuje na odhalování nelegálního obchodu s volně žijícími živočichy a rostlinami po celé zeměkouli. TRAFFIC má vynikající pověst důvěryhodné a nestranné organizace a celosvětové vedoucí postavení v oboru. Organizace vyniká především svým rozsáhlým výzkumem černého trhu a schopností okamžitě jednat. Hlavním cílem TRAFFIC je zajistit, aby obchod s volně žijícími živočichy nebyl hrozbou pro zachování druhů v přírodě.

V oblasti jihovýchodní Asie začala organizace působit v roce 1992, kdy zde zřídila svou novou pobočku v Petaling Java v Malajsii, jež je považována za jedno z největších světových center obchodu s živými volně žijícími zvířaty. Díky četným iniciativám a mnoha vydaným publikacím se této pobočce TRAFFIC podařilo upoutat potřebnou pozornost odborníků a veřejnosti k problému nelegálního obchodu s živou přírodou a neudržitelného odchytu zvířat z volné přírody.

IUCN Asian Songbird Trade Specialist Group

IUCN (International Union for Conservation of Nature) je mezinárodní svaz ochrany přírody, který spojuje 83 států, 108 státních institucí, téměř 800 neziskových organizací a přibližně deset tisíc expertů a vědců z celého světa. Posláním IUCN je ovlivňovat, podporovat a pomáhat organizacím po celém světě chránit přírodní rozmanitost a zajišťovat, aby využívání přírodních zdrojů bylo ekologicky udržitelné. Součástí svazu je i komise pro přežití druhů (SSC – Species Survival Commission), která se zabývá technickými aspekty zachování druhů a mobilizuje síly na ochranu živočichů, kterým hrozí vyhubení. Komise vydává a aktualizuje Červený seznam ohrožených druhů IUCN (IUCN Redlist). Součástí této komise je i mezinárodní skupina odborníků (IUCN Asian Songbird Trade Specialist Group) zaměřená na asijské zpěvné ptáky, kteří jsou ohroženi nelegálním obchodem. Tato skupina usiluje o snížení ohrožení asijských pěvců a vypracovává ochranné strategie pro ohrožené ptačí druhy.

VLAJKOVÉ DRUHY

Vlajkovými druhy kampaně jsou:

Majna Rothschildova (*Leucopsar rothschildi*)

Jedná se o endemický druh ostrova Bali, který v 90. letech 20. století letích z přírody v důsledku lovu téměř vymizel. Všichni jedinci žijící v současnosti ve volné přírodě jsou výsledkem repatriace majn odchovaných v lidské péči v zoologických zahradách. Odborníci z IUCN v současné době vytváří strategický plán *in situ* i *ex situ* ochrany tohoto kriticky ohroženého druhu. Součástí plánu je i posílení protipytláckých kontrolních hlídek v lokalitách repatriace.

Loskuták velký (*Gracula robusta*)

Loskuták velký je největší z celé čeledi špačkovitých. Jedná se o endemický druh, který přežívá pouze na několika malých ostrovech západní Sumatry. Pro svou úžasnou schopnost napodobit všechny možné zvuky se stal oblíbeným domácím mazlíčkem. K záchraně tohoto kriticky ohroženého druhu je zapotřebí založit odborně řízený zachovný program *ex situ* a posílit záložní populace. Na mnohých místech svého původního výskytu totiž přežívá pouze stárnoucí populace ptáků v klecích místních obyvatel.

Kraska krátkoocasá jávská (*Cissa thalassina*)

Tento druh patří mezi endemity západní části ostrova Jáva. Nedávno byl uznán za samostatný druh a oddělil se tak od běžněji se vyskytující krasky krátkoocasé (*Cissa jefferyi*). Indonéská legislativa však zatím stále nezařadila tento specifický druh do národního seznamu ohrožených druhů, a tak se s ním zde stále může legálně obchodovat. Od roku 2007 neexistují žádné potvrzené záznamy o výskytu tohoto pěvce ve volné přírodě. Několik jedinců

se však stále nachází v klecích na javánských ptačích trzích. K účinnému nastavení ochrany tohoto vzácného pěvce jsou nutné terénní výzkumy, které zjistí početnost zbývajících volně žijících populací. Pokud se druh dostane pod zákonnou ochranu, záložní chovné programy budou doplněny o jedince zabavené na černém trhu.

Sojkovec dvoubarvý (*Garrulax bicolor*)

Sojkovec dvoubarvý je endemický druh ostrova Sumatra. Díky svému hlasitému projevu a stále se zvyšujícímu odlesňování se stává snadným terčem lovců a z většiny míst svého původního výskytu již vymizel. Přestože je podle Červeného seznamu IUCN klasifikován jako ohrožený, indonéské zákony ho popisují jako běžný druh, a tudíž se s ním může v této zemi i nadále legálně obchodovat.

Bulbul korunkatý (*Pycnonotus zealandicus*)

Jedná se o největší druh ze všech bulbulů. Je považován za jedničku mezi zpěvnými ptáky, a proto patří mezi nejžádanější a jedny z nejdražších druhů pěvců v Asii. Dříve se vyskytoval v celé oblasti Velkých Sund, ale z důvodu masivního odchytu jedinců ve volné přírodě stále ubývá. V Thajsku a na mnoha místech v Indonésii je dokonce zcela vyhuben. Ke zjištění stavu volně žijících populací bulbula korunkatého v Malajsii, na Kalimantanu, v Barmě a v Bruneji jsou nutné terénní výzkumy. Díky vysoké poptávce je nezbytný neustálý monitoring obchodu s tímto druhem v celé oblasti výskytu a zahájení programu chovu v lidské péči v zoologických zahradách i v místních záchranných centrech.

Šáma bělořítá (*Kittacincla malabarica*)

Tento pěvec je jedním z nejžádanějších druhů pro ptačí pěvecké soutěže. I přesto, že se jedná o široce rozšířený druh napříč jihovýchodní Asií, některé z jeho čtrnácti poddruhů (*C. m. stricklandii*, *C. m. barbouri*, *C. m. melanurus*, *C. m. hypolizus*, *C. m. opisthochrus*, *C. m. mirabilis*, *C. m. nigricauda*, *C. m. omissus*, *C. m. suavis*) jsou na pokraji vyhuby. O ty nejhroženější a nejvzácnější je na trzích největší poptávka. S cílem dosáhnout těch nejlepších vlastností ptáků místní chovatelé často záměrně některé poddruhy kříží, aby se svým pěvcem měli větší šanci na úspěch v ptačích pěveckých soutěžích.

Ani u tohoto druhu nebyly v posledních letech provedeny žádné výzkumy, které by zjistily početnost volně žijících populací. Zároveň je nutné provést genetické výzkumy, které by zahrnuly všechny indonéské formy, jež jsou pod bezprostředním tlakem nezákonného odchyty. Zejména v Indonésii je u většiny z těchto forem nezbytné založení programu chovu v lidské péči.

Podrobný přehled informací o těch nejhroženějších asijských ptačích druzích naleznete po registraci do kampaně na webových stránkách www.silentforest.eu.

SILENT FOREST

O KRIZI PĚVCŮ V JIHOVÝCHODNÍ ASII

Mezi hlavní příčiny rapidního poklesu ptačích populací napříč jihovýchodní Asií patří ztráta přirozeného prostředí a nadměrný lov spojený s obchodem. Množství druhů je tak ohroženo neudržitelným a nelegálním obchodem. Obchodníci prodávají na trzích ilegálně odchycené ptáky, aniž by byli jakkoli stíháni (Chng a Eaton 2016).

A právě Indonésie je zemí s nejvyšším počtem ohrožených ptačích druhů v celé Asii. Klíč k obchodu s ptáky v této zemi lze dohledat v jávské kultuře a její hluboce zakořeněné tradici chovu zpěvných ptáků jako domácích mazlíčků. Vlastnit ptáka patří mezi pět nezbytných atributů pravého muže z Jávy. A čím více ptáků obyvatelé domu chovají, tím větší prestiž ve své komunitě získávají. Nejde však pouze o domácí mazlíčky. Významnou roli v masivním úbytku pěvců hrají stále populárnější ptačí pěvecké soutěže, které se staly velmi výnosnou zálibou místních. Ptáci s nejlepšími pěveckými schopnostmi mají nesmírnou cenu a postupně tak mizí z volné přírody. Ačkoliv dynamika a socioekonomické aspekty obchodu nejsou zatím zcela známy, je evidentní, že jde o masivní průmysl (BirdLife International 2010). Mnozí z odchycených ptáků nepřežijí v malých klíčkách, ve kterých jsou drženi, více než několik dní. Jedná se především o pestrobarevné hmyzožravé a nektarožravé druhy, jejichž krása je pro obchodníky a chovatele lákavá i navzdory skutečnosti, že brzy uhynou. Je proto zapotřebí změnit myšlení místních lidí, aby dokázali respektovat ptáky i v jejich přirozeném prostředí a nechovali druhy, které jsou součástí ilegálního obchodu a pro chov v zajetí nevhodné.

Malé povědomí veřejnosti, mezery v legislativě a nedostatečné vymáhání práva prohlubují současnou krizi. Navíc existují významné rozdíly v ochranném statutu druhů mezi Červeným seznamem IUCN a seznamem druhů chráněných indonéskými zákony, které jsou nadřazeny zákonům mezinárodním. Na mnoho ohrožených druhů pěvců se tedy ochrana v Indonésii vůbec nevztahuje. Recentní

vědecké poznatky o taxonomii vedly k rozdělení některých druhů na více druhů. To znamená, že taxony, které byly dříve považovány za poddruh, jsou nyní klasifikovány jako samostatný druh, a tím pádem jsou přezkoumávány IUCN, CITES i dalšími autoritami. Některé velmi vzdálené poddruhy mohou představovat „biologickou jednotku hodnou zachování“, která nemá doposud žádný ochranný status.

Songbird crisis summit

V září roku 2015 se na zasedání Asian Songbird Trade Crisis v Singapuru sešla skupina odborníků, aby zahájila kroky v boji proti zvyšujícím se počtům pěvců, kteří jsou loveni z volné přírody pro účely domácího i zahraničního obchodu. Setkání těchto světových expertů vedlo k vypracování dokumentu s názvem Conservation Strategy for Southeast Asian Songbirds in Trade (Strategie ochrany zpěvných ptáků jihovýchodní Asie ohrožených obchodem). Dokument je k dispozici na www.silentforest.eu/resources/.

V únoru roku 2017 se v singapurském Jurong Bird Park konala druhá konference, již uspořádaly organizace Wildlife Reserves Singapore a TRAFFIC. Sešlo se zde okolo šedesáti světově uznávaných odborníků, aby zhodnotili vývoj situace a podnikli další strategické kroky. Účastníci diskutovali celou řadu aktivit, mezi kterými nechyběla regulace ptačích trhů, motivace úřadů k zásahům, chov kriticky ohrožených druhů v lidské péči za účelem případného vypouštění zpět do volné přírody, akutní potřeba vědeckých výzkumů a monitoringu trhů i volně žijících populací a zvyšování povědomí veřejnosti prostřednictvím kampaní zoologických zahrad (viz bulletin TRAFFIC, ročník 29, č. 1, str. 3–4).

Účastníci druhého summitu South-east Asian Songbird Crisis, Jurong Bird Park, Singapur (únor 2017).

Doporučení summitu (Lee a kol. 2016)

- Provádět výzkum volně žijících populací pro přesné určení jejich výskytu a velikosti za účelem lepšího porozumění aktuálního stavu druhů a určení geneticky odlišné linie. Některé z linií mohou zasluhovat ochranu jako samostatné biologické jednotky z pohledu ochrany druhů.
- Redukovat nelegální a neregulovaný obchod prostřednictvím sledování trhů, diskuzních fór na sociálních sítích a dalších center obchodu, a to zejména na klíčových ptačích trzích, a podporovat efektivnější vymáhání práva jak na vnitrostátní, tak i mezinárodní úrovni.
- Zřizovat a v případě potřeby i rozšiřovat záložní populace *ex situ*, vytvářet plemenné knihy a chovatelské i veterinární metodiky chovu pro jednotlivé druhy.
- Zvýšit povědomí o kritické situaci a o klíčových ochranářských aktivitách napříč všemi články řetězce a postupně snížit poptávku po pěvcích prostřednictvím navržené strategie vedoucí ke změně myšlení místních komunit.

Zavedením těchto aktivit by mohlo být dosaženo rovnováhy mezi kulturním zvykem chovu ptáků a ochranou ohrožených ptačích populací. Je nutné, aby obchodníci i amatérští chovatelé opeřenců pochopili, že dodržování zákona je z dlouhodobého hlediska v jejich nejlepším zájmu.

Etická hlediska:

V prostředí evropských zoologických zahrad už našťěstí doby, kdy se úhyny chovaných ptáků nahrazovaly nákupem nových jedinců, již dávno pominuly. Nyní se ošetřovatelé a chovatelé stále více zaměřují na zlepšování svých znalostí a dovedností v chovu zpěvných ptáků, aby byli schopni dlouhodobě zachovat zdravé populace, které budou v případě nutnosti fungovat jako populace záložní. Jedinci chovaní v zoologických zahradách dnes navíc plní i svoji vzdělávací a ochranářskou úlohu. Pokud nezačneme chovu takových druhů, jako je např. loskuták niaský a šama bělořítá, věnovat více pozornosti, mohou z našich zoologických zahrad velmi brzy vymizet.

Je nutné, aby členské zoo EAZA i nadále získávaly nejen ptačí druhy etickým způsobem v souladu se zásadami a postupy sepsanými v dokumentech Population Management Manual a EAZA Code of Ethic. Ptáci by měli být pořizováni jen v případě, pokud byl spolehlivě prokázán jejich legální původ. Kampaň Silent Forest zároveň sdílí mnoho stejných cílů, které jsou stanoveny v dokumentu „Akční plán EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy“

z roku 2016 (viz informační zdroje). Příležitosti, kterou nám kampaň poskytuje, bychom měli naplno využít, aktivně na dokument navázat a dokázat tím, že společně jsme schopni dosáhnout změny.

ČEHO CHCEME DOSÁHNOUT

Naším cílem je zlepšit situaci asijských zpěvných ptáků v jejich přirozeném prostředí a získat lepší představu o způsobech, jak mohou k jejich ochraně přispět zoologické zahrady. Spolu s partnerskými organizacemi kampaně budeme vyvíjet vyšší tlak na orgány státní správy v daném regionu. Chceme také zvyšovat povědomí o daném tématu a propagovat amatérskou ornitologii (pozorování ptáků) jako alternativu trávení volného času. K tomuto účelu bude založena sbírka použitých, ale stále funkčních dalekohledů v zoologických zahradách. Všechny darované dalekohledy budou v průběhu kampaně distribuovány místním dětem do ekologických center po celé Indonésii a prostřednictvím speciálních výukových programů budeme děti motivovat k rozvíjení zájmu o životní prostředí.

Dále bude zpracována metodika chovu klíčových druhů zpěvných ptáků za účelem zajištění funkční populace ex situ. Prostřednictvím nově zpracované a ucelené metodiky budeme motivovat více než 150 členských institucí EAZA, aby chovaly příslušné ptačí druhy i po ukončení kampaně. Dalším cílem je získat mnohem jasnější představu o aktuálním stavu (jak z pohledu taxonomie, tak ochrany) nejen všech uvedených vlajkových druhů, ale i druhů ostatních.

Abychom byli schopni dosáhnout změny, je třeba využít právě těch odborných znalostí a dovedností, které v členských zoologických zahradách máme již řadu let k dispozici. Například oslavou 25. výročí existence evropského záchovného programu majny Rothschildovy můžeme jasně ukázat, že záchrana některých z druhů je možná především díky chovu v zoologických zahradách. Je to obrovská příležitost říci široké veřejnosti a návštěvníkům zoo o hodnotě a důležitosti zoologických zahrad na poli ochrany přírody.

Všechny získané finanční prostředky budou použity na konkrétní ochrannářské projekty uveřejněné na webových stránkách a dále na vytvoření grantového programu.

VYBRANÉ PROJEKTY KAMPAŇE

Tým kampaně vybral šest projektů, které by kampaň Silent Forest měla primárně podpořit. Tyto projekty svou diverzitou představují prioritu v ochranářském úsilí a jejich výběr byl schválen pracovní skupinou TASA (Threatened Asian Songbird Alliance).

Projekty:

1. Prigen Conservation Breeding Ark: Songbird breeding facilities (Chovné zařízení pro zpěvné ptáky na Jávě)
2. Sumatran Songbird Sanctuary (Rezervace pro zpěvné ptáky na Sumatře)
3. Save Magiao: Nias Hill Myna Conservation Breeding Centre (Zachraňte Magiao: chovné centrum pro loskutáka niaského)
4. Treasure island: Saving the hidden avian treasure (Ostrov pokladů – ochrana vzácného tropického ekosystému)
5. Hunting out the birds: Field surveys to locate two of Javas rarest Songbirds (Mizející ptáci – terénní výzkum dvou nejvzácnějších pěvců Jávy)
6. Bali Myna Fieldwork: improving the introduction and monitoring methods (Terénní výzkum majny Rothschildovy)

Prigen Conservation Breeding Ark: Songbird breeding facilities (Chovné zařízení pro zpěvné ptáky)

Žadatel:

Koordinátoři projektu:

Umístění:

Vyčleněná částka:

Stěžejní druh:

KASI Foundation

John Sumampau, Stephan Bulk
východní Jáva, Indonésie

30 000 €

Bulbul korunkatý

Více než 60 odborníků, kteří se účastnili summitů Asian Songbird Trade Crisis v letech 2015 a 2017 v Singapuru, určilo nejohroženější ptačí druhy žijící v oblasti Velkých Sund a doporučilo zintenzivnění jejich chovu v lidské péči. Nadace KASI založená indonéskou zoologickou zahradou Taman Safari reagovala zahájením programu chovu a odchovu těchto ohrožených indonéských pěvců.

Cílem projektu je podpořit volně žijící populace zpěvných ptáků v Indonésii a zabránit jejich vyhubení. Toho bude dosaženo prostřednictvím chovu vybraných druhů v lidské péči na základě metodik chovu, vzděláváním místních komunit a institucí o rostoucích hrozbách a o významu ochranných opatření, dále získáváním partnerů pro aktivity v oblasti ochrany přírody.

Cíle projektu:

- Vytvořit kvalitní komplex voliér, jenž bude sloužit k úspěšnému zachování zdravých a geneticky kvalitních populací vybraných druhů v lidské péči a jejich následné vypouštění do jejich přirozeného prostředí.
- Ve spolupráci s orgány státní správy, vysokými školami a EAZA členy stanovit metodiku chovu vybraných druhů.
- Společně s dalšími institucemi zabývajícími se ochranou pěvců vytvořit populaci vybraných druhů ptáků v lidské péči s cílem zabezpečit životaschopnou populaci daných druhů ve volné přírodě proti vyhubení.
- Spolupracovat se všemi zainteresovanými stranami na zvyšování povědomí veřejnosti a institucí o současné krizi a dosáhnout tak efektivní a komplexní ochrany přírody.
- Spolupracovat s ostatními chovnými zařízeními a zoologickými zahradami při sdílení metodik chovu a předávání části odchovaných jedinců.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/songbird-arch-of-southeast-asia/

Sumatran Songbird Sanctuary (Rezervace pro zpěvné ptáky na Sumatře)

Žadatel:
Koordinátor projektu:
Umístění:
Vyčleněná částka:
Stěžejní druh:

**Yayasan Ekosistem Lestari
Ian Singleton
severní Sumatra, Indonésie
70 000 €
Sojkovec dvoubarvý**

Cílem tohoto projektu je vytvořit nové chovné centrum na Sumatře s názvem Sumatran Songbird Sanctuary. Program bude zcela v souladu se zásadami a doporučeními TASA a EAZA i se strategií ochrany a doporučeními, které vyvstaly z prvního summitu Asian Songbird Trade Crisis - tj. „založení kvalitně spravované populace *ex situ* na mezinárodní úrovni a vytvoření kvalitních repatriačních programů“.

Nové ochrannářské a chovné zařízení vznikne v provincii Severní Sumatra. Centrum bude umístěno na pozemku, na kterém v současné době roste zařízení s názvem „Orangutan Haven“ (Útulek pro orangutany) jako společný projekt Yayasan Ekosistem Lestari (YEL) a PanEco v rámci zavedeného programu na ochranu orangutana sumaterského. Tento projekt významně podpoří organizace Durrell Wildlife Conservation Trust, a to v rámci širší spolupráce mezi oběma organizacemi. Zaměstnanci Durrellu budou poskytovat především technickou pomoc, poradenství při navrhování chovného zařízení a metodik chovu a při odborné přípravě ošetřovatelů i veterinárního personálu.

Cíle projektu:

- V první fázi vytvořit nové zařízení složené z 24 kvalitních voliér a související podpůrné infrastruktury.
- Založit zde chov sojkovce dvoubarevého a loskutáka niaského v lidské péči.
- V druhé fázi chovat a odchovávat další ohrožené endemické druhy žijící na Sumatře dle doporučení TASA.
- Vytvořit vzdělávací programy zaměřené na intenzivnější zapojení místních komunit do ochrany přírody.
- Spolupracovat se všemi stranami za účelem vytvoření výzkumných programů určených místním i mezinárodním vědcům.
- Vypracovat strategie pro vypouštění zpět do volné přírody a následný monitoring.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/sumatran-songbird-conservation-programme/

Save Magiao: Nias Hill Myna Conservation Breeding Centre (Zachraňte Magiao: chovné centrum pro loskutáka velkého)

Žadatel: Nias Heritage Museum
Koordinátoři projektu: Nata'alui Duha, Simon Bruslund
Umístění: ostrov Nias, Indonésie
Vyčleněná částka: 25 000 €
Stěžejní druh: Loskuták velký

Po celém ostrově Nias ležícím na západním pobřeží Sumatry se u soukromých chovatelů dosud nachází značný počet loskutáků velkých, kteří jsou chováni v klecích jako domácí mazlíčci. Kvůli nadměrnému lovu se však tento druh ve volné přírodě na Niasu již nevyskytuje a na sousedních ostrovech jeho počty rapidně ubývají. Tím se snižuje i jeho dostupnost. Lze tedy předpokládat, že věk jedinců v současnosti držených na Niasu v zajetí se zvyšuje, a je proto zapotřebí založit chovnou populaci *ex situ*. Nias Heritage Museum jako jediná organizace na ostrově provozuje centrum s kolekcí zvířat, které je otevřené pro veřejnost, a je tedy schopná zajišťovat komplexní environmentální výchovu a vzdělávání týkající se ohrožených druhů rostlin a živočichů na Niasu. Organizace má hluboký zájem prohloubit své aktivity a spolupracovat s nadací KASI, Zoo Heidelberg a orgány státní správy a samosprávy.

Cíle projektu:

- Zvýšit kvalifikaci pracovníků podle moderních zásad chovu a péče o zvířata vyskytující se ve volné přírodě, zejména pak o zpěvné ptáky, a to ve spolupráci s Taman Safari Indonésie (s podporou Zoo Heidelberg).
- Vytvořit prostor pro chov a odchov loskutáků velkých („magiao“) v bezpečí centra pro chovné programy.
- Zahájit kampaň na podporu „magiao“ jako symbolu Niasu a motivovat současné chovatele a majitele, aby svěřili své cenné jedince do péče centra a přestali s pytláctvím a ilegálním obchodováním, které ohrožuje populaci tohoto druhu.
- Dokončit smlouvu o spolupráci mezi organizací, příslušnými orgány a všemi partnerskými organizacemi.

- Ve spolupráci s nadací KASI a Zoo Heidelberg zavést v chovném centru pravidelný provoz včetně zajištění chovu dle vypracovaných metodik.
- Nalézt vhodné lokality pro vypouštění a lobbovat za péči o tyto oblasti tak, aby zde bylo možné opětovné založení volně žijící populace loskutáka velkého.
- Vypracovat strategie pro repatriaci a následný monitoring.
- Zajistit a rozvíjet environmentální vzdělávání všech zúčastněných stran.
- Zapojit do projektu ornitologický klub na Niasu a komunity pohybující se okolo pěveckých soutěží.
- Pravidelně projekt evaluovat a zjišťovat možnosti jeho potenciálního rozšíření tak, aby zahrnoval i další ohrožené taxony, např. poddruh melanurus šámy bělořité a bulbula korunkatého.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/magiao-nature-heritage-conservation-breeding-centre/

Treasure island: Saving the hidden avian treasures (Ostrov pokladů)

Žadatel:	Ecosystem Impact
Koordinátoři projektu:	Luke Swainson
Umístění:	ostrov u západního pobřeží Sumatry, Indonésie
Vyčleněná částka:	35 000 €
Stěžejní druhy:	šáma bělořítá a loskuták velký

Tzv. „ostrov pokladů“ je neobydlený ostrov s rozsáhlým, obtížně přístupným primárním pralesem, díky čemuž je toto území jedním z posledních ptačích rájů v Indonésii. Jedná se o útočiště celé řady ptačích druhů, které jsou předmětem nelegálního obchodu, např. šámy bělořité – nejvíce obchodovaným druhem pro pěveckých soutěže. Ostrov je také domovem poslední zbývající populace kriticky ohroženého loskutáka velkého, který byl dokonce vědci považován za v přírodě vyhubený druh. Jeho přežití je závislé na dostatečné ochraně ostrova. Skutečný název a přesná poloha „ostrova pokladů“ se z bezpečnostních důvodů uvádět nebude.

Pro ochranu ostrova je klíčová spolupráce s místní nevládní ochránářskou organizací, která má od příslušného orgánu státní správy (BKSDA) oficiální povolení spravovat ochránářské aktivity. Ve spolupráci s dalšími nevládními organizacemi (Ecosystem Impact a Lestari) byl tento ostrov stanoven jako jedno z posledních center výskytu loskutáka velkého a jednoznačným úkolem projektu Treasure island je ochrana tohoto druhu i jeho stanovišť.

Ochrana ostrova dosud probíhala jako doprovodná aktivita strážců při monitoringu kladišť mořských želv. Díky získaným finančním prostředkům dojde k posílení protipytlačkých hlídek a zintenzivnění monitoringu ostrova, což povede k větší ochraně ohrožených druhů ptáků i mořských želv.

Toho bude dosaženo prostřednictvím níže uvedených cílů:

Cíle projektu:

- Navýšení počtu strážců na ostrově a pravidelných hlídek na pobřeží i na pevnině.
- Osvojení nových strategií a moderních technologií, které pomohou strážcům ostrova snadněji a rychleji dopadnout pytláky ptáků a zloděje vajec mořských želv.
- Monitoring populací šámy a loskutáka pro zjištění početnosti druhů, jejich rozmanitosti a postupných změn. Pro zajištění bezpečnosti a preciznosti monitoringu jsou nezbytné dalekohledy, fotopasti, GPS a satelitní telefon.
- Postupně měnit názory místních komunit na ilegální lov prostřednictvím aktivního zapojení bývalých pytláků do týmu strážců ostrova a do vzdělávacích programů.
- Vytvářet přímé ekonomické přínosy prostřednictvím rozvoje ekoturistiky a dobrovolnických programů.
- Pokračovat ve strategické podpoře ochrany přírody ostrova na všech úrovních veřejné správy.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/treasure-island/

Hunting out the birds: Field surveys to locate two of Javas rarest Songbirds (Mizející ptáci – terénní výzkum dvou nejvzácnějších pěvců Jávy)

Žadatel: Manchester Metropolitan University
a BirdLife International
Koordinátoři projektu: Stuart Marsden, Nigel Collar
Umístění: západní Jáva, Indonésie
Vyčleněná částka: 36 000 €
Stěžejní druh: kraska krátkoocasá jávská

V důsledku odchytu populací zpěvných ptáků kvůli obchodu a pěveckým soutěžím v Indonésii došlo téměř k vymizení dvou endemitů jávského horského lesa: krasky krátkoocasé jávské a sojkovce rezavočelého. Oba druhy jsou v Červeném seznamu IUCN klasifikovány jako kriticky ohrožené. Tito pěvci jsou v současnosti předmětem intenzivních chovných programů (pod vedením TASA v rámci EAZA), které mají za cíl zajistit populace pro možnou repatriaci zpět do volné přírody v případě, že by ve volné přírodě vymizely. Oba druhy byly v minulosti zaznamenány v devíti různých nepropojených částech horského jávského lesa, sojkovec byl navíc zachycen v dalších třech oblastech. Ve většině z těchto lesů neproběhl za posledních padesát let žádný průzkum, ačkoliv z nedávné analýzy satelitních snímků provedené Metropolitní Univerzitou v Manchesteru vyplývá, že tyto lesy, v různém stavu, stále existují. Analýzy také odhalily dalších osm lesních celků (tj. celkem 20), které je zapotřebí prozkoumat. Průzkum je nutný z několika důvodů: Nejprve je důležité zjistit, zda (a v jakém počtu) oba druhy v jednotlivých lesích přežívají a pokud už vymizely, je potřeba zjistit vhodnost těchto lesů pro účely případné repatriace. Kromě toho žije v lesích západní Jávy mnoho dalších ohrožených druhů – včetně tří druhů primátů, jejichž stav je taktéž nutné posoudit.

Cíle projektu:

- Provést systematický biologický průzkum dvou nejrozsáhlejších horských lesů (Gunung Halimun a Gunung Patuha) se zaměřením na ohroženou faunu, všechny endemické druhy ptáků a jejich preferovaná stanoviště, a to pomocí liniových transektů a automatických akustických záznamů.

- Zjistit klíčové environmentální faktory (plocha jednotlivých stanovišť, rozsah primárního lesa, intenzita lovu a další antropogenní vlivy) pro vytvoření aktuální databáze mapující stav lesa a pro stanovení indexu jejich hodnoty a potenciálu z pohledu ochrany.
- Spolupracovat s indonéskými partnery (pobočka BirdLife – Burung Indonésie, orgány státní správy a místní komunity) na nastavení režimů péče o lesy z hlediska ochrany a na změně názoru místních komunit k lesům a živé přírodě.
- Poskytnout přesvědčivá a vědecky podložená doporučení pro zlepšení ochrany a péče o oba lesní celky, a to zejména v okolí hlavních oblastí výskytu klíčových pěvců a v okolí lokalit vhodných pro jejich repatriaci.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/hunting-out-the-birds-intensive-surveys-of-heavily-traded-songbirds-in-two-of-west-javas-most-significant-forests/

Bali Myna Fieldwork: improving the introduction and monitoring methods (Terénní výzkum majny Rothschildovy)

Žadatel:	Manchester Metropolitan University a BirdLife International
Koordinátoři projektu:	Stuart Marsden, Nigel Collar
Umístění:	Bali, Indonésie
Vyčleněná částka:	44 000 €
Stěžejní druh:	Majna Rothschildova

Majna Rothschildova je kriticky ohrožený druh indonéského pěvce a jeden z nejznámějších ptačích druhů na celé planetě. Za obě tato „nej“ může být vděčný své mimořádné kráse – sněhobílé peří s černí na ručních letkách a na špičce ocasu, k tomu žlutá na špičce zobáku, modré okružní kolem očí a nakonec vlající chocholka. Díky jeho evoluční odlišnosti na něj se zájmem pohlížejí i biologové. Tento monotypický rod (jediný druh rodu *Leucopsar*) je jediným endemitem ostrova Bali, který je biogeograficky úzce spjat se sousedním ostrovem Jáva.

Významnou a pravděpodobně i rozhodující roli v poklesu populace majny na Bali až na okraj vyhubení ve volné přírodě sehrál odchyt pro domácí a mezinárodní obchod s ptáky. Zatímco populace chovaná v lidské péči v posledních padesáti letech neustále narůstala, populace ve volné přírodě nezadržitelně klesala až zhruba do roku 2006, kdy najednou zmizela úplně. Díky pravidelnému vypouštění jedinců z odchovů v lidské péči dnes tento druh přežívá v národním parku Bali Barat (NPBB) na severozápadě Bali. O jedincích vypuštěných na ostrově Nusa Penida, ležícího jihovýchodně od Bali (není známo, zda byl součástí původního areálu výskytu), kolují rozporuplné zprávy. Podle posledních záznamů se však zdá, že tato populace přežívá. Kromě tohoto repatriačního programu se na Bali začaly objevovat i další soukromé iniciativy s cílem posílit místní populace volně žijících ptáků, kteří byli vypuštěni z chovů v lidské péči. Jedná se především o ochránářské aktivity nadace Begawan v Sibang na jihu Bali a Menjangan Monsoon Resort v sousedství národního parku Bali Barat.

V rámci tohoto tříletého projektu bude indonéským úřadům poskytnuta pomoc při zakládání nových zabezpečených a soběstačných populací volně se vyskytujících jedinců majny na území NP Bali Barat (NPBB) a v jiných lokalitách. Aktivita projektu budou probíhat v rámci spolupráce mezi příslušnými úřady v Indonésii a Mezinárodního poradního sboru (IAB) pro majnu Rothschildovu. Patří sem mimo jiné i rozsáhlý projekt monitorování repatriovaných jedinců pomocí telemetrie a celá řada dalších výzkumů s ochránářským významem, které provádějí studenti doktorandských programů a indonéských univerzit.

Cíle projektu:

- Vypracovat metodiku repatriace jedinců včetně jejich následného sledování za použití podkladů získaných od zainteresovaných stran.
- Zavést precizní systém monitoringu a výzkumu majn vypuštěných v NPBB pomocí standardního radiotelemetrického sledování, a určit tak klíčové ekologické nároky druhu.
- Podporovat indonéské studenty a ekology při studiích zaměřených na majnu Rothschildovu.

Odkaz na web: www.silentforest.eu/projects/evaluating-methods-sites-and-needs-for-the-successful-reintroduction-of-the-bali-myna/

O FUNDRAISINGU

Cílem kampaně EAZA Silent Forest je získat ve spolupráci s partnery kampaně finanční prostředky na podporu vybraných ochrannářských aktivit a výzkumů v daném regionu ve výši 400 000 €. Prvních 240 000 € bude rozděleno mezi šest vybraných prioritních projektů (viz kapitola Vybrané projekty kampaně). Všichni členové, kteří se do kampaně zapojí, budou mít možnost vybrat si konkrétní projekt, který se rozhodnou podpořit. Díky aktualizovaným informacím o výši získaných financí mohou zájemci na webových stránkách kampaně průběžně sledovat, kolik finančních prostředků již bylo na konkrétní projekt získáno. Po dosažení cílové částky u všech šesti vybraných projektů veškeré další příspěvky poputují do obecného grantového programu. V druhé polovině kampaně bude vyhlášena otevřená výzva k podávání žádostí o granty z tohoto programu.

Jsme přesvědčeni, že pokud se zoologické zahrady a jiné organizace i jednotlivci zavážou kampaň podpořit, je daný cíl dosažitelný. Udělejme vše pro to, aby kampaň byla efektivní a společně se nám podařilo krizi pěvců jihovýchodní Asii odvrátit!

Název účtu:	European Association of Zoos and Aquaria
Název banky:	ABN AMRO Bank, Amsterdam, Nizozemí
IBAN:	NL83 ABNA 0806 6044 09
BIC/SWIFT:	ABNA NL2A
Adresa EAZA:	EAZA Executive Office c/o Amsterdam Zoo PO Box 20164 1000 HD Amsterdam, The Netherlands Sdělení pro příjemce: Silent Forest.

PŘEHLED ODBORNÉ LITERATURY

- BirdLife International (2010) Developing a market-based solution to the bird trade in Indonesia. Presented as part of the BirdLife State of the world's birds website. Available from: <http://www.birdlife.org/datazone/sowb/casestudy/21>.
- Chng and Eaton (2016) Snapshot of an on-going trade: an inventory of birds for sale in Chatuchak weekend market, Bangkok, Thailand. *Birding Asia* 25: 24-29.
- Chng and Eaton (2016) In the market for extinction: Eastern and Central Java. *TRAFFIC*. Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.
- Cooney et al. (2016) From Poachers to Protectors: Engaging local communities in solutions to illegal wildlife trade. *Conservation Letters* 10(3): 367-374.
- Eaton et al. (2015) Trade-driven extinctions and near-extinctions of avian taxa in Sundaic Indonesia. *Forktail* 31: 1-12.
- Eaton, Leupen and Krishnasamy (2017) Songsters of Singapore. An overview of the bird species in Singapore pet shops. *TRAFFIC*. Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.
- EU Action Plan against Wildlife Trafficking (COM(2016) 87 final) ISBN 978-92-79-55076-8 doi:10.2779/016138
- Harris et al. (2015) Using market data and expert opinion to identify overexploited species in the wild bird trade. *Biological Conservation* 187: 51-60.
- IUCN Red List of Threatened Species. Version 2017-1. <www.iucnredlist.org>. Downloaded on 28 June 2017.
- Janssen and Blanken (2016) Going Dutch: An analysis of the import of live animals from Indonesia by the Netherlands. *TRAFFIC*, Southeast Asia Regional Office, Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.
- Lee, Chng and Eaton (eds) (2016) Conservation strategy for Southeast Asian songbirds in trade. Recommendations from the first Asian Songbird Trade Crisis Summit 2015 held in Jurong Bird Park, Singapore, 27–29 September 2015. ISBN: 978-983-3393-72-5
- Lowen (2016) The silencing of the songbirds. *Birdlife* (December 2016): 16-19.
- Nijman et al. (2017) Records of four Critically Endangered

songbirds in the markets of Java suggest domestic trade is a major impediment to their conservation. *Birding Asia* 27: 20-25.

- Orenstein, Jiang, and Hamburg (2011) An elephant in the planning room: Political demography and its influence on sustainable land-use planning in drylands. *Journal of Arid Environments* 75(6): 596-611.
- Root et al. (2006) Conservation of Southeast Asian Birds: The Role of Bird Markets and Avian Flu. *Environmental Awareness*, Vol. 29, 57-65.
- Sekercioglu (2017) How much is a bird worth? *Living Bird*. Summer 2017: 18-20.
- Shepherd et al. (2016) Illegal trade pushing Black-winged Myna *Acridotheres melanopoterus* toward imminent extinction. *Bird Conservation International* 26(2): 147-153.
- Shepherd et al. (2004) Open Season: An analysis of the pet trade in Medan, Sumatra 1997 – 2001 *TRAFFIC Southeast Asia*. ISBN 983-3393-02-0.
- Shepherd, Eaton and Chng (2015) Pittas for a pittance: observations on the little known illegal trade in Pittidae in west Indonesia. *BirdingASIA* 24: 18-20.
- Second South-east Asian Songbird Crisis Summit (2017). *TRAFFIC Bulletin* Vol.29 (1): 3-4. Available online from: www.traffic.org/traffic-bulletin/traffic_pub_bulletin_29_1_songbird.pdf

O LOGU KAMPAŇĚ

Autorem loga je grafik pracující pro Zoo Kodaň Michael Peterson. Vybízíme všechny účastníky, aby logo používali na všech materiálech vyrobených pro potřeby kampaně. Všechny varianty loga jsou ve vysokém rozlišení dostupné ke stažení na webové stránce v sekci informační zdroje (Resources).

O INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH A MATERIÁLECH

Na webu kampaně Silent Forest máte možnost stažení celé řady informačních zdrojů a materiálů, včetně loga kampaně, letáků a informačních panelů. Využívejte je k informovanosti a zapojení svých návštěvníků. Je na vás, zda využijete i jiné zdroje a prostředky, které na webu najdete. Lze je použít v nezměněném stavu, lze je přeložit, nebo z nich vyjít a upravit si je dle potřeby, aby ladily se stylem vaší zoo.

Informační zdroje a prostředky najdete zde:

<http://www.silentforest.eu/resources>

O INFORMAČNÍCH PANELECH

Lucia Schröder (Zoo Kolín nad Rýnem) a její kolegové připravili grafické předlohy, které lze použít k vytvoření velkoformátových informačních panelů a tyto panely vystavit v zúčastněných zoologických zahradách či dalších institucích. Předlohy jsou k dispozici v tiskových souborech ve formátu pdf i v upravitelných souborech včetně všech fontů i obrázků. Lze tak změnit jazyk textu a provést další úpravy podle vaší potřeby.

V případě zájmu můžete kontaktovat Lucii Schröder (schroeder@koelnerzoo.de) nebo Mirko Marseille (mirko.marseille@eaza.net), kteří vám rádi pomůžou.

SILENT FOREST

